

C-753/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. december 12.

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság,
Németország)**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2022. szeptember 7.

Felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

QY

Alperes és ellenérdekű fél:

Bundesrepublik Deutschland

Az alapeljárás tárgya

Az Európai Unió egyik tagállama általi menekültkénti elismerés kötőereje egy másik tagállam vonatkozásában

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk, különösen

a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) (a továbbiakban: 2013/32 irányelv)

a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és

tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.) (a továbbiakban: 2011/95 irányelv)

az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.) („Dublin III” rendelet) (a továbbiakban: 604/2013 rendelet)

az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL 2012. C 326., 391. o.) (a továbbiakban: Charta)

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Abban az esetben, ha valamely tagállam nem élhet azzal a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja által biztosított lehetőséggel, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet a valamely másik tagállambeli menekültkénti elismerésre tekintettel mint elfogadhatatlant elutasítsa, mert az utóbbi tagállamban az életkörülmények a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód komoly veszélyének tennék ki a kérelmezőt, úgy kell-e értelmezni a 604/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondatát, a 2011/95 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második mondatát és 13. cikkét, valamint a 2013/32 irányelv 10. cikkének (2) és (3) bekezdését, 33. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját, hogy a már megtörtént menekültkénti elismerés megakadályozza az előbbi tagállamot abban, hogy kötetlenül megvizsgálja a hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, és az említett elismerés azt a kötelezettséget rója e tagállamra, hogy e védelem anyagi jogi feltételeinek vizsgálata nélkül ismerje el menekültként a kérelmezőt?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

2013/32 irányelv, különösen a 10. cikk (2) és (3) bekezdése, a 33. cikk (1) bekezdése, valamint a 33. cikk (2) bekezdésének a) pontja

2011/95 irányelv, különösen a 4. cikk (1) bekezdésének második mondata és a 13. cikk

604/2013 rendelet, különösen a 3. cikk (1) bekezdésének második mondata

A Charta 4. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény, a továbbiakban: AsylG)

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (a külföldieknek az országban való tartózkodásáról, munkavállalásáról és integrációjáról szóló törvény [Aufenthaltsgesetz {a tartózkodásról szóló törvény}]) (a továbbiakban: AufenthG)

A tényállás és az eljárás

- 1 A Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal, Németország; a továbbiakban: Bundesamt) által kiegészítő védelemben részesülőként elismert felperes a menekültkénti elismerését kéri.
- 2 Az 1999-ben született felperes szíriai állampolgár, akit már 2018-ban menekültként ismertek el Görögországban. A felperes nem térhet vissza Görögországba, mert a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság, Németország) jogerős határozata szerint ott a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód komoly veszélyének lenne kitéve.
- 3 2019. október 1-jei határozatával a Bundesamt kiegészítő védelemben részesítette a felperest, és elutasította a menekültkénti elismerés iránti kérelmét.
- 4 A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) azzal az indokkal utasította el az erre irányuló keresetet, hogy az érvényesített jogosultság nem következik már eleve abból, hogy a felperest Görögországban menekültként ismerték el. A felperes kérelme érdemben megalapozatlan, mert Szíriában nincs kitéve az üldöztetés veszélyének.
- 5 A felperes az általa a kérdést előterjesztő bíróság elé terjesztett jogorvoslati kérelem alátámasztása érdekében elsősorban arra hivatkozik, hogy az alperest köti a már megtörtént menekültkénti elismerés.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolása

- 6 A jelen jogorvoslati kérelem sikere az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) által a Szerződések értelmezése tárgyában hozandó döntéstől függ.
- 7 A német jogban az AsylG és az AufenthG alapján kell jogi szempontból értékelni a Bundesamt megtámadott határozatát.
- 8 A nemzeti jog szerint a felperes nem jogosult menekültkénti elismerésre az AsylG 3. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 3. §-a (4) bekezdésének első tagmondata alapján. A kérdést előterjesztő bíróság azonban a Bíróság előzetes döntése nélkül nem tudja megállapítani, hogy az említett nemzeti jogszabályi rendelkezések ilyen értelmezése összeegyeztethető-e az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben említett uniós jogi rendelkezésekkel.

- 9 A fent ismertetett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tehát a Bíróságnak kell tisztáznia, mert azt az ítélezési gyakorlata nem tisztázza, az arra adandó válasz pedig nem nyilvánvaló.
- 10 A felperes a nemzeti jog szerint nem jogosult menekültkénti elismerésre. A felperes egyéni helyzetére tekintettel nem ered ilyen jogosultság az AsylG 3. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 3. §-a (4) bekezdésének első tagmondatából. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) megtámadott ítélete helyesen állapította meg, hogy a felperes anélkül távozott, hogy üldöztetésnek lett volna kitéve. A tényleges szíriai körülményeket úgy kell értékelni, hogy – hipotetikus – visszatérése esetén a felperes valószínűleg nem lenne menekültügyi szempontból releváns üldöztetés veszélyének kitéve.
- 11 A nemzeti jog szerint a felperest a görögországi menekültkénti elismerés miatt sem illeti meg már eleve az érvényesített jogosultság. Az AufenthG 60. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a valamely meghatározott állam általi külföldi menekültkénti elismerés Németország tekintetében is kizárja az említett államba történő kitoloncolást. Ebből azonban nem következik jogosultság az újbóli menekültkénti elismerésre. A Bundesamt szélesebb körű kötöttsége az AsylG 3. §-ának (3) bekezdéséből sem következik, mivel annak feltételei nem állnak fenn, és e rendelkezés analógia útján történő alkalmazása nem jöhet szóba.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint tisztázásra szorul, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben említett uniós jogi rendelkezésekkel ellentétes-e a jelen ügyben szereplőhöz hasonló esetekben a felperes által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem kötetlen megvizsgálása. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint kizárt, hogy az elsődleges uniós jog alapján az Európai Unió egyik tagállama általi menekültkénti elismerés ilyen kötőerővel rendelkezne egy másik tagállam vonatkozásában. A Bíróságnak kell viszont tisztáznia, hogy eredhet-e ilyen kötőerő a másodlagos uniós jogból.

Kötőerő az elsődleges uniós jog alapján

- 13 Az EUMSZ 78. cikk (1) bekezdésének első mondata szerint az Unió közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politikát alakít. Az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdése szerint ennek céljából az Európai Parlament és a Tanács intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer (a továbbiakban: KEMR) létrehozása céljából. Ez magában foglalja többek között az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállást a harmadik országok állampolgárai számára, valamint egy egységes kiegészítő védelmet biztosító jogállást a harmadik országok azon állampolgárai számára, akiknek, anélkül hogy európai menekült jogállást kapnának, nemzetközi védelemre van szükségük (az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja). Sem e rendelkezések, sem az EUMSZ 77. és azt követő cikkek egyéb rendelkezései nem tartalmazzak arra utaló elemeket, hogy az egyik tagállambeli menekültkénti elismerés kizárná a valamely további tagállamban benyújtott

nemzetközi védelem iránti kérelem kötetlen vizsgálatát. Ellenkezőleg, mindeddig éppen nem került sor pozitív menekültügyi határozatok kölcsönös elismerésére. Ez az Európai Bizottság álláspontjának is megfelel.

- 14 A Bíróság ezenfelül az EUSZ 2. és EUSZ 3.cikkből, valamint az EUMSZ 67. cikkből és az EUMSZ 82. cikk (1) bekezdéséből kiindulva kidolgozta „a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvét”. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget illetően ez az elv a tagállamok mindegyikétől megköveteli, hogy – kivételes körülményektől eltekintve – úgy tekintse, hogy a többi tagállam tiszteletben tartja az uniós jogot, és különösen az uniós jog által elismert alapvető jogokat (a Bíróság 2019. március 19-i Ibrahim és társai ítélete, C-297/17, C-18/17, C-319/17 és C-438/17, EU:C:2019:219, 83. és azt követő pont; 2022. február 22-i Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [A család egysége – Már megadott védelem] ítélete, C-483/20, EU:C:2022:103, 28. pont).
- 15 Ebből azonban nem következik a valamely másik tagállamban megtörtént menekültkénti elismeréshez való kötöttség. Az ilyen mértékben messzemenő jogkövetkezmény beállítását kizárja, hogy az Unió mindeddig éppen nem hozott létre az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében vett egységes védelmi jogállást. A nemzetközi védelem iránti kérelem feltételeinek érdemi vizsgálata ezért továbbra is annak a tagállamnak a feladata, amelyhez a kérelmet benyújtották.

Kötőerő a másodlagos uniós jog alapján

- 16 Az Unió másodlagos joga szintén nem tartalmaz olyan eljárási vagy anyagi menekültügyi szabályozást, amely kifejezetten előírná, hogy az egyik tagállam általi menekültkénti elismerés kötőerővel bír egy másik tagállam menekültügyi eljárása vonatkozásában.
- 17 A Bíróság még nem döntött abban a kérdésben, hogy a tagállami elismerési határozatok menekültügyi eljárásban fennálló kötőereje levezethető-e az uniós jog azon általános elvéből, hogy egy kérelmező menedékjog iránti kérelmét csak az a tagállam köteles érdemben megvizsgálni, amely a 604/2013 rendelet III. fejezetében előírt feltételek szerint felelős. Ez az elv a 604/2013 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondatában jut kifejezésre.
- 18 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ez az elv a „Dublin III” rendelet lényeges alapelve, amely általánosságban a KEMR alapjául szolgál (a Bíróság 2019. április 2-i H. és R. ítélete, C-582/17 és C-583/17, EU:C:2019:280, 78. pont). Ezért az olyan esetekben is alkalmazható lehet, amelyeket – a felperes esetéhez hasonlóan – nem a 604/2013 rendelet alapján kell értékelni. Következésképpen az egyetlen tagállamban elvégzett érdemi vizsgálatot – annak eredményétől függetlenül – adott esetben az összes többi tagállamban figyelembe kell venni.

- 19 A 2011/95 irányelv 4. cikke (1) bekezdése második mondatának és 13. cikkének szövegével sem ellentétes az olyan értelmezés, hogy az elismerés szempontjából az Európai Unió valamennyi tagállamában adott esetben kizárólag az egyik tagállamban történő menekültkénti elismerés bír jelentőséggel.
- 20 Ezenkívül a 2013/32 irányelv rendelkezéseit, különösen a (43) preambulumbekzdés második mondatát, a 10. cikk (2) és (3) bekezdését, valamint a 33. cikk (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját is figyelembe kell venni.
- 21 A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja által a tagállamok számára biztosított azon lehetőség, hogy nem kell érdemi döntést hozniuk, ha a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított – amely lehetőséget a Németországi Szövetségi Köztársaság esetében az AsylG 29. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szabályozza –, azon elv kifejeződésékként lehet értelmezhető, hogy a menedékjogi kérelmet egyetlen egyszer kell érdemben megvizsgálni az Európai Unió egyetlen tagállamában.
- 22 A jelen ügyben szereplőhöz hasonló olyan helyzet fennállása esetén azonban, amelyben nem lehet élni a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti lehetőséggel, mivel ellenkező esetben fennállna a Charta 4. cikke megsértésének veszélye, felmerül a kérdés, hogy valamennyi tagállam vonatkozásában beállhat-e egy tagállami elismerési határozat kötőereje, illetve hogy milyen jogkövetkezmények állnak be.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint e tekintetben meggyőző Pikamäe főtanácsnok álláspontja (Pikamäe főtanácsnok Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [A család egysége – Már megadott védelem] ügyre vonatkozó indítványa, C-483/20, EU:C:2021:780, 64. pont), amellyel kapcsolatban a Bíróság még nem foglalt állást. Ezen álláspont szerint a tagállamnak az érintett harmadik országbeli állampolgárt nemzetközi védelmet első alkalommal kérelmező személynek kell tekintenie, és akként kell kezelnie, függetlenül attól a védelemtől, amit számára egy másik tagállam már biztosított. A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése a) pontja hatékony érvényesüléstől való megfosztásának az elkerülése érdekében a nemzetközi védelemnek az első tagállam által történt előzetes elismerését nem lehet ismét figyelembe venni a kérelem érdemi vizsgálata keretében.
- 24 A menekültkénti elismerés kötőerejére utaló bizonyos jelek szűrhetők le azonban adott esetben abból is, hogy e jogkövetkezmény hiánya a menekültjogállás megszűnésére, kizáró okaira és visszavonására vonatkozó, a 2011/95 irányelv 11., 12. és 14. cikke szerinti különös szabályok megkerülését eredményezheti. A megkerülés ilyen veszélye ellen szól azonban, hogy a szóban forgó menekültügyi eljárás tárgyát nem az első tagállamban megadott menekültjogállás megszűnése vagy visszavonása képezi, hanem az, hogy a menedékkérő további védelemre való jogosultságot szerezhethet-e az ahhoz kapcsolódó jogokkal együtt a második

vizsgálatot végző tagállamban az első tagállamban részére már megadott menekültjogálláson felül.

A Bíróság eddigi ítélkezési gyakorlata

- 25 A kérdést előterjesztő bíróság meggyőződése szerint a Bíróság eddigi ítélkezési gyakorlata egyik értelmezés alátámasztására sem használható fel teljes bizonyossággal a kötőerőre vonatkozóan feltett kérdés megválaszolása során. A 2019. november 13-i Hamed és Omar végzés (C-540/17 és C-541/17, nem tették közzé, EU:C:2019:964) nem tartalmaz kellően egyértelmű megállapításokat az új menekültügyi eljárás lefolytatásának módjával kapcsolatban.
- 26 A végzés 42. pontjában a Bíróság szó szerint a következőket fejtí ki: „Amint az ezenkívül az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, bár a német jog bizonyos védelmet nyújt azon kérelmező számára, aki abba a tagállamba, amely őt már menekültként ismerte el, nem küldhető vissza annak komoly veszélye miatt, hogy ott a Charta 4. cikkébe ütköző embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, nem írja elő, hogy új menekültügyi eljárás nélkül Németországban is menekültként kell elismerni az ilyen kérelmezőt, és biztosítani kell részére az ehhez kapcsolódó jogokat.”
- 27 Amennyiben a Bíróság egyrészt „új” menekültügyi eljárást említ, annyiban ez egy minden szempontból kötetlen vizsgálat mellett szól. A Bíróság másrészt az idézett mondat további részében a menekültjogálláshoz kapcsolódó jogokat, vagyis az elismerésnek a jogállásra vonatkozó jog szerinti következményeit helyezi előtérbe. A Bíróság e megállapítása adott esetben úgy is értelmezhető, hogy a valamely tagállam általi első menekültkénti elismerés más tagállamok vonatkozásában is kötőerővel rendelkezik.